

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Милан Мариновић сматра да Александар Обрадовић, ИТ стручњак Крушика, строго формално, није узбуњивач, али да би, с обзиром на садржину онога што је обзнанио, то могао бити, јер информације које је изнео представљају "информације од јавног значаја".

Мариновић је у интервјуу ФоНету поручио да "фокус не сме да остане на судбини узбуњивача, већ мора да се пребаци и на оно што је он изнео у јавности". Повереник је у серијалу Квака 23 новинарки Данице Вученић оценио да питање Обрадовићевог статуса "доста збуњује јавност".

"Не знам детаље случаја, сем онога што је објављено у медијима, вероватно је имао основа да верује да су информације које поседује истините, што је један од услова да постане узбуњивач, али није поштовао такозване канале узбуњивања", указао је Мариновић. Како је објаснио, законом је стриктно прописано да се, у случају да желите да будете узбуњивач, морате користити или интерним или екстерним каналима узбуњивања.

Мариновић мисли да је Обрадовић могао да се обрати јавном тужилаштву, ако је

проценио, "а логично би било да јесте, да је несврсисходно пријављивати оно што је сазнао лицу задуженом за вођење поступка унутрашњег узбуњивања у Крушику". Обрадовић би "фактички могао да буде узбуњиваћ", истакао је повереник, мада не зна детаље случаја, али ту могућност види "с обзиром на садржину информација које су представљене у медијима".

"Независно од тога да ли је Обрадовић формално узбуњивач", оно што је он рекао јесу "информације од јавног значаја које су за јавност веома интересантне и које треба да заинтригирају надлежне органе, тужилаштво, да их провере", поручио је Мариновић.

"Не треба мешати те две ствари, независно од судбине Обрадовића, независно од тога да ли је или није прекршио обавезу чувања пословне тајне", разјаснио је повереник и поновио да "информације које је изнео треба да буду испитане".

Добро да је суд реаговао, иако прекасно, и да га је пустио из затвора

Према ставу Мариновића, пословном тајном "не би требало да буду проглашене информације које крију извршиоце кривичног дела". На другој страни, како је предочио, "често се информације од јавног значаја, за које је јавност заинтересована, штите одређеним степеном тајности и не могу бити објављене, али у слушају Крушика ствар не би требало да остане неразјашњена". "Логично би било да тужилаштво покрене поступак", оценио је Мариновић, али је на питање да ли то заиста очекује одговорио: "Видећемо".

Упитан како објашњава то да неко ко је у јавност изнео информације од јавног значаја буде ухапшен и затворен 20 дана без обавештавања јавности, повереник је истакао да је "добро да је његов случај сада јаван и да је јавност заинтересована за његову судбину". Надлежни органи треба да се баве темом коју је он пласирао у јавности, поновио је Мариновић, док је, поводом примедбе да Обрадовићево хапшење личи на 1948.годину, признао да му је опаска јасна и да јесте било нелогично.

"Акција није била примерена и то није начин како треба радити, али је добро да је суд реаговао, иако прекасно, и да га је пустио из затвора", истакао је повереник. Он сматра да се не може одвајати судбина овог човека и Крушика и да Обрадовићева судбина, у

најмању руку, није пријатна, нарочито ако је објавио тачну информацију која може да доведе до ширег поступка.

Како је напоменуо, "хиљаде људи и породица у Ваљево везано је за ту фабрику и све што наноси штету Крушику, наноси и држави и то треба истражити. Нарочито јер је посао трговине оружјем профитабилан на светском тржишту и није логично да фабрика која производи оружје и продаје оружје не послује у плусу, нагласио је Мариновић. Будући да је рођен у Ваљево и тамо завршио основну и средњу школу, он је "лично веома погођен свим дешавањима, јер је везан за тај град, у којем му живи мајка, али и за Крушик, јер је његов отац тамо радио 30 година".

И многи његови познаници и пријатељи раде у тој фабрици, па би и зато "волео да се случај до краја разјасни". Упитан да ли очекује да се председник државе и премијерка стану у заштиту узбуњивача, или да министар полиције поднесе оставку, Мариновић је договорио да "не зна, да би било логично, али да на основу оног што се до сада дешавало није убеђен". Упитан зашто он самоиницијативно, као повереник или заштитник грађана, нису стали у заштиту Обрадовића, Мариновић је одговорио да је обећао, када је изабран, да се "неће бавити политиком, и да не би волео да се политика бави њим".

Упркос томе што су једним делом људска права у надлежности повереника, Мариновић напомиње да нема надлежност у овом случају и сматра да би његово иступање било мешање у случај". Као члан радне групе која је писала Закон о заштити узбуњивача, усвојен 2013.године, он је сада за то да се Закон "измени, у смислу да допусти могућност да се путем медија изврши узбуњивање без спољашњих и унутрашњих канала".

Према речима Мариновића, требало би предвидети "кровни државни орган који ће се бавити заштитом узбуњивача, а то би могао бити заштитник грађана или Агенција за борбу против корупције". Колико год да Пиштаљка то чини веома добро, напоменуо је повереник, "не може један интернет портал да штити узбуњиваче, уместо државе".

Информације о томе како се троши новац, ко се и да ли се неко од јавног значаја спонзорише, морају бити доступне јавности

Поводом измена Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Мариновић је истакао да је у последњој радној верзији промењена спорна одредба о изузећу јавних предузећа и организација у већинском државном власништву из обавезе достављања информација о пословању. Како је прецизирао, задржан је само "један вид изузећа које се односи на учешће предузећа на јединственом тржишту, у смислу конкурентности тог предузећа са другим, нарочито приватним, предузећима". Међутим, информације о томе како се троши новац, ко се и да ли се неко од јавног значаја спонзорише и тако даље, морају бити доступне јавности, поручио је Мариновић. Закон о заштити података о личности, који је недавно ступио на снагу, упркос захтеву повереника да његова примена буде одложена годину дана, према речима Мариновића, показује "своје лоше стране".

"Више десетина хиљада органа, организација, предузећа на које се Закон односи, нису спремни за примену", образложио је он и констатовао да је "сам Закон писан неразумљивим језиком". Мешавина је два европска документа и није у пуној мери прилагођен нашим потребама, иако је усаглашен са европским прописима". Одговарајући на питања о томе што власти не поштују Закон о заштити података о личности и Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, повереник је узвратио да је он већи "песимиста" него што делује, нарочито јер има искуства са чињеницом да "органи власти ћуте".

"Један од мојих првих циљева је да их на неки начин натерамо да поштују тражиоце информација, па када их на то натерамо, онда да се бавимо и квалитетом одговора", нагласио је Мариновић. Зато смо, како је напоменуо, кроз измене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја предложили да ћутање и ускраћивање информација у року, повлачи прекршајну одговорност, кроз издавање прекршајног налога, који би био у ингеренцији повереника".

(Фонет)